

6.3.6. Operatiivinen toiminta ja syöpätaudit

1. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Operatiivinen toiminta ja syöpätaudit -toimialue kattaa korva-, nenä- ja kurkkutautien, silmätautien, suusairauksien, yleis- ja plastiikkakirurgian sekä syöpätautien erikoisalut.

Potilashoidon strategiset tavoitteet ovat korkeatasoinen potilastutkimus ja hoito oikea-aikaisesti. Minimivaatimuksena on hoitotakuussa pysyminen.

Vuotta 2013 leimasi muutos, joka kohdistui sekä toiminnan organisointiin että toimitiloihin. Merkittävimpiä toiminnallisia muutoksia olivat alueellisen hammaslääkäripäivystyksen siirtyminen yhteispäivystyksen tiloihin sekä plastiikka- ja yleiskirurgian järjestelyt (vastuualueen sisäisen synergian hyödyntäminen, leikkausindikaatioiden tarkentaminen, aluesairaalayhteistyö) ja syöpäpotilaiden sujuvien hoitokäytäntöjen kehittäminen, joiden avulla hoitotakuutilanne parani. Silmätautien potilasmäärien kasvun aiheuttamaa ruuhkaa on purettu toimintakäytäntöjä tehostamalla. Ongelmat toimitiloissa hankaloivat korva-, nenä- ja kurkkutautien vastuualueella hoitotakuussa pysymistä.

Yhteistyötä alueen kuntien ja erityisvastuualueen sisällä lisättiin. Saattohoitosuunnitelman laatiminen on käynnistetty.

Potilashoidon tunnusluvut

Toimialueelle tuli läheteitä 18 600 kappaletta, joista päivystysläheteitä oli 1 500 (taulukko 6.3.6.1). Lisäksi EPLL:n kautta saapui noin 860 potilasta. Ilman lähetettä saapui 309 potilasta.

TAULUKKO 6.3.6.1. LÄHETTEET OPERATIIVISELLE TOIMIALUEELLE VUONNA 2013.

Operatiivinen toiminta ja syöpätaudit	EPLL:n kautta	Tyks yhteensä	Elektiiviset	Päivystys
Korvaklinikka	305	5 826	5 284	542
Silmäklinikka	97	7 816	6 912	904
Plastiikka- ja yleiskirurgia	34	2 506	2 502	4
Suu- ja leukasairauksien klinikka	12	1 920	1 867	53
Syöpäklinikka	410	538	533	5
Yhteensä	858	18 606	17 098	1 508

Tulosalueen toimintaluvut vuodelta 2013 on esitetty taulukossa 6.3.6.2.

TAULUKKO 6.3.6.2. OPERATIIVISEN TOIMIALUEEN TOIMINTALUVUT VASTUUALUEITTAIN VUONNA 2013.

Erikoisalan koodi ja nimi	Avohoito	Hoitojaksot	Hoitopäivät	Hoitoaika
55Y Korvaklinikka	31 447	2 059	4 700	2,3
79A KNK kuntoutus	6			
20M Plastiikka- ja yleiskirurgia	8 459	1 333	3 246	2,4
50Y Silmäklinikka	34 866	758	1 733	2,3
79V Näön kuntoutus	1 265			
58S Suu- ja leukasairauksien klinikka	14 203	78	139	1,8
65Y Syöpäklinikka	21 971	2 037	9 975	4,9
65R Sädehoito	31 186	2	8	4,0
Yhteensä	143 403	6 267	19 801	3,2

Lukujen kehityksen vertailemiseksi taulukossa 6.3.6.3 on vastaavat toimintaluvut vuosilta 2011 ja 2012. Plastiikka- ja yleiskirurgian vastaavia lukuja ei ole käytettävissä.

TAULUKKO 6.3.6.3. OPERATIIVISEN TOIMIALUEEN PIIRIIN KUULUVIEN VASTUUALUEIDEN TOIMINTALUKUJA VUOSILTA 2011 JA 2012.

	Avohoito		Hoitojaksot		Hoitopäivät		Hoitoaika
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2012
Syöpätautien tulosyksikkö yht.	44 300	43 577	2 356	2 219	13 149	11 445	5,2
Syöpätautien pkl+vos	15 914	16 498	2 356	2 219	13 149	11 445	5,2
Sädehoito-osasto 821 (sis. sarjahoidot)	28 386	27 079	-	-	-	-	
Silmätautien tulosyksikkö	36 462	34 970	789	830	1 800	1 823	2,2
Korva-, nenä- ja kurkkutautien tulosyksikkö	30 059	31 723	1 812	1 992	4 919	4 923	2,5
Suusairauksien tulosyksikkö (sisältää alueellisen hammaslääkäripäivystyksen)	14 209	14 276	(98)	(85)	(182)	(176)	2,1

Toiminnan muuttuminen avohoitopainoiseksi näkyy erityisesti hoitojaksojen, hoitopäivien ja keskimääräisen hoitoajan lukumäärissä.

Toimenpiteet ja leikkaukset

Leikkauksia tehtiin yhteensä yli 15 000, joista päiväkirurgisesti lähes 6000 (taulukko 6.3.6.4).

TAULUKKO 6.3.6.4. OPERATIIVISEN TOIMIALUEEN VUODEOSASTOLTA KÄSIN TEHDYT LEIKKAUKSET JA PÄIVÄKIRURGISET TOIMENPITEET VUONNA 2013.

	Leikkaukset	Päiväkirurgia	Päiki, osuus (%)
Korvaklinikka	2 905	1 167	40 %
Silmäklinikka	3 700	3 097	84 %
Plastiikka- ja yleiskirurgia	1 843	598	32 %
Suu- ja leukasairauksien klinikka	1 231	1 120	91 %
Syöpäklinikka	79	2	3 %
Yhteensä	9 758	5 984	61 %

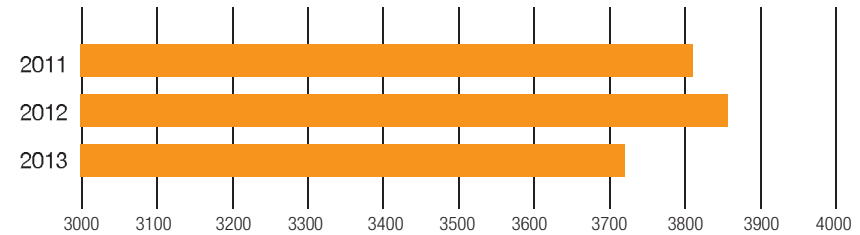
Yleisimpiä toimenpideryhmien määriä on lueteltu taulukossa 6.3.6.5.

TAULUKKO 6.3.6.5. YLEISIMMÄT TOIMENPIDERYHMÄT (LEIKKAUKSET JA AVOHOITO-TOIMENPITEET) OPERATIIVISELLA TOIMIALUEELLA VUONNA 2013.

Koodi	Toimenpide tai leikkaus	kpl
CKW	Muut silmän suonikalvon lasiaisen tai retinan leikkaukset	3 290
CJE	Kaihileikkaus	2 738
EBA	Hampaan poisto	1 054
QAE	Pään tai kaulan ihon tai ihonalaisen muutoksen poisto	555
CKD	Silmän sisäiset lasiaiset- tai retinaleikkaukset	536
EMB	Nielurisaleikkaus	453
HAB	Rintarauhasen osan poisto	450
DFF	Sisäkorvan tutkimus	355
HAC	Rintarauhasen poisto	237
QBE	Vartalon ihon tai ihonalaisen kudoksen toimenpiteet	231

Silmätautien leikkaukset olivat yleisiä. Kaihileikkausten lukumäärät vuosina 2011–2013 ovat kaaviossa 6.3.6.1. Luvuissa on huomioitu kumpikin silmä erikseen.

KAAVIO 6.3.6.1. KAIHILEIKKAUKSET TYKSISSÄ VUOSINA 2011–2013.

Plastiikka- ja yleiskirurgian kolme yleisintä leikkausta liittyvät rintasyövän hoitoon. Vuonna 2013 rintasyövän primaarileikkauksia tehtiin 480. Rintasyövän ilmaantuvuus lisääntyy maailmanlaajuisesti noin 5 % vuodessa, myös meidän sairaanhoitopiirissämme.

Merkittävä osa hoitoa ovat syöpäsairauksien hoitomuodot. Vuoden 2013 aikana sädehoitokäyntejä oli 28 790 ja potilaita 1 493. Myös erilaisia sytostaattihoidoja annettiin runsaasti.

Hoitoon pääsy

Taulukossa 6.3.6.6 on läheteiden käsittelyn toteutuminen THL:lle ilmoitetun mukaisesti. Kaikkiaan muita kuin päivystysläheteitä saapui 18 600 kappaletta. Keskimäärin läheteet käsiteltiin saapumisesta seuraavana päivänä. Koko vuoden aikana vain 0,5 % läheteistä ylitti hoitotakuun.

TAULUKKO 6.3.6.6. HOITOTAKUUN TOTEUTUMINEN OPERATIIVISELLA TOIMIALUEELLA. THL:ILLE ILMOITETUT LÄHETTEET VUONNA 2013.

Erikoisalat	Käsitellyt läheteet lkm	joista läheteen käsittely			yli 21 vrk %	Odotus-aika vrk mediaani
		0–3 vrk lkm	4–21 vrk lkm	yli 21 vrk lkm		
Plastiikka- ja yleiskirurgia	2 080	1 485	583	12	0,6	1
Silmätaudit	3 256	2 085	1 149	22	0,7	2
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	3 285	3 033	245	7	0,2	1
Audiologia	615	492	123	0	0,0	1
Foniatria	311	274	30	7	2,3	1
Hammas-, suu ja leukasairaudet	1 359	1 000	352	7	0,5	1
Syöpätaudit ja sädehoito	287	235	50	2	0,7	1
Yhteensä	11 193	8 604	2 532	57	0,5	1

TAULUKKO 6.3.6.7. OPERATIIVISELLA TOIMIALUEELLA HOIDON TARPEEN ARVIOINTIA ODOTTANEET 31.12.2013.

Erikoissalat tai vastuualueet	Käyntiä odotavien lkm	joista odottaneet				Odotus-aika vrk mediaani
		1-60 vrk lkm	61-90 vrk lkm	yli 90 vrk lkm	yli 90 vrk %	
Plastiikkakirurgia	79	61	16	2	2,5	29
Yleiskirurgia	32	30	2	0	0,0	32,5
Silmäkliniikka	28	19	9	0	0,0	51,5
Kuulokeskus	1	1	0	0	0,0	21
Suu- ja leukasairauksien klinikka	78	73	4	1	1,3	33,5
Yhteensä	218	184	31	3	1,4	

TAULUKKO 6.3.6.8. OPERATIIVISELLE TOIMIALUEELLE HOITON ODOTTANEET 31.12.2013.

Erikoissalat tai vastuualueet	Hoitoa odotavien lkm	joista odottaneet					Odotus-aika vrk mediaani
		1-90 vrk lkm	90-150 vrk lkm	150-180 vrk lkm	yli 180 vrk lkm	yli 180 vrk %	
Plastiikkakirurgia	308	233	61	10	4	1,3	40
Yleiskirurgia	199	186	11	2	0	0,0	24
Silmäkliniikka	640	638	2	0	0	0,0	41
Näön Kuntoutus	63	52	8	0	3	4,8	61
Korvaklinikka	757	657	75	16	9	0,0	33
Kuulokeskus	365	331	34	0	0	0,0	34
Foniatria	39	39	0	0	0	0,0	28
Suu- ja leukasairauksien klinikka	43	43	0	0	0	0,0	18
Syöpäkliniikka	77	77	0	0	0	0,0	12

Poikkileikkaustilanne vuoden 2013 lopulla osoittaa, että hoidon tarpeen arviointia odotavien keskimääräinen odotusaika oli useimmilla vastuualueilla noin kuukausi, silmäkliniikalla vajaa kaksi kuukautta (taulukko 6.3.6.7). Hoitoon pääsyn odotus kesti syöpätaudeissa kaksi viikkoa, ja muilla aloilla noin kuukauden, paitsi silmätaudeilla kaksi kuukautta (taulukko 6.3.6.8).

2. ASIAKASTULOKSET

Potilaspalautteiden keskiarvo oli vuoden 2013 asteikolla 4,5 (taulukko 6.3.6.9).

TAULUKKO 6.3.6.9. POTILASTYYTYVÄISYYSKYSELYN TULOKSET SAIRAAHOITOPIIRIEN YHTEISIIN VIITEEN KYSYMYKSEEN VUONNA 2013 OPERATIIVINEN TOIMINTA JA SYÖPÄTAUDIT -TOIMIALUEELLA.

Kysymys	Vastanneet	ka.	4 & 5 (%)
1 Saamani hoito tai palvelu oli hyvää	57	4,5	89
2. Henkilökunta kohteli minua hyvin	59	4,6	90
3. Saamani tieto tutkimuksesta ja hoidosta oli ymmärrettävää	56	4,6	91
4. Hoitoani koskevat päätökset tehtiin yhdessä kanssani	55	4,7	91
5. Koin oloni turvalliseksi hoidon tai tutkimuksen aikana	57	4,5	89

ka.: vastausten keskiarvo

4 & 5: osuus vastanneista, jotka antoivat arvosanan 4 tai 5

Tavoitteena on potilastytyväisyyden taso, jossa 90 % vastanneista antaa arvosanan 4 tai 5 (asteikolla 5 = täysin samaa mieltä, 1 = täysin eri mieltä). Vihreällä on merkitty tavoitetason ylittävät tulokset ja punaisella ne, joissa tavoitetasoa ei saavutettu.

3. LAADUNHALLINTA JA POTILASTURVALLISUUS

Laadunhallinta

Korva-, nenä- ja kurkkutautien klinikan muut kuin potilashoitoon liittyvät toiminnalliset tavoitteet ja niiden saavuttaminen on kuvattu alla:

”Turvalliset, tarkoituksenmukaiset ja työterveyden turvaavat tilat”: Tässä ei vuonna 2013 tavoitetta saavutettu.

”Kandidaattipetuksen korkean tason säilyttäminen”: Palautteen mukaan tässä onnistuttiin.

”Hyvä erikoistuvan lääkärin teoreettinen ja käytännön koulutus”: Tässä ei onnistuttu tilaongelmien vuoksi.

”Merkittävä ja vaikuttava tieteellinen tutkimus”: Tässä onnistuttiin osittain, tutkimustoiminta on ilahduttavan laaja-alaista ja siihen kuuluu syöpätutkimusta, rinologista tutkimusta, biomateriaalitutkimusta ja traumojen tutkimusta.

Potilasturvallisuus ja sairaalahygienia

Vuoden 2013 aikana tehtiin 302 HaiPro-ilmoitusta, joista tapahtui potilaalle ilmoituksia oli 214. Tapahtumat liittyivät useimmiten tiedonkulkuun ja tiedonhallintaan (45 %) sekä lääke- ja nestehoitoon (30 %) sekä kirjaamiseen ja hoitokäytäntöjen toimintatapojen epäselvyyteen. Myötävaikuttavina tekijöinä tapahtumien syntyyn olivat toimintatavat (28 %) sekä tiedonkulun ja kommunikoinnin (26 %) ongelmat. Henkilökunnan informointi ja keskustelu olivat yleisin välitön toimenpide.

Toimialueella otettiin käyttöön raportoinnin tarkistuskortti (ISBAR) ja kotiutuvan potilaan lääkehoidon ohjauksen tarkistuslista sekä aloitettiin osastohoidon tarkistuslistan kehittäminen. Lisäksi panostettiin turvallisen lääkehoidon toteuttamiseen ottamalla useilla osastoilla käytäntöön lääkkeidenjaon kaksioistarkistus, jakovirheiden seuranta sekä aloitettiin osastojen lääkehoitosuunnitelmien selkeyttäminen (taulukko 6.3.6.10).

TAULUKKO 6.3.6.10. POTILASTURVALLISUUDEN VARMISTAMISEKSI KÄYTTÖSSÄ OLEVIEN MENETTELYJEN TOTEUTUMINEN OPERATIIVISELLA TOIMIALUEELLA VUONNA 2013.

Potilasturvallisuuden käsittely johtoryhmässä säännöllisesti (x/vuodessa)	4–6
Potilasturvallisuustyöryhmä toiminnassa Työryhmän kokoontuminen (x/vuodessa)	Kyllä 5–6
TUKU-kyselyn tulokset (1 = Täysin eri mieltä, 6 = Täysin samaa mieltä) Potilasturvallisuus omassa työssä* (ka.) Potilasturvallisuusjohtaminen* (ka.) Potilasturvallisuusjärjestelmä* (ka.)	5,3 3,5 4,1
HaiPro-ilmoitusten pohjalta tehtyjen kehittämistoimenpiteiden lukumäärä	5
Potilaan tunnistaminen Tunnistusranneke käytössä Suullinen tunnistaminen käytössä	Kyllä Kyllä
ISBAR-raportoinnin tarkistuslista käytössä	Kyllä
Leikkaustiimin tarkistuslistan käyttöaste Operaan kirjatuihin leikkauksiin KNK Alkutarkistus Aikalisä Lopputarkistus Plastiikkakirurgia Alkutarkistus Aikalisä Lopputarkistus Silmätaudit Alkutarkistus Aikalisä Lopputarkistus Suu ja leukakirurgia Alkutarkistus Aikalisä Lopputarkistus	90 % 81 % 73 % 85 % 71 % 65 % 93 % 89 % 83 % 88 % 85 % 73 %
Muut käytössä olevat tarkistuslistat	2
Potilasturvallisuuden verkkokoulutuksen 31.12.2013 mennessä suorittaneiden osuus	30 %
Käsihuuhdekulutus (l/1000 hp) Syöpätaudit Plastiikka Korvataudit Silmätaudit	73,1 41,9 75,3 187,7
Hoitoon liittyvät infektiot (HLI / 100 HJ)	3,4

* Turvallisuuskulttuurikyselyn tulosten keskiarvoon mukaan lasketut kysymykset ja niiden keskiarvo VSSHP:ssä on kuvattu liitetaulukossa 9.

4. TOIMINNAN TULOKSET

Laatu ja vaikuttavuus

Korva-, nenä- ja kurkkutaudit

Korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoisalalla tehtiin tieteellistä tutkimusta seuraavista aiheista: pään ja kaulan alueen syöpä, nenän ja sivuonteloiden toiminta, biomateriaalien käyttö, pään ja kaulan alueen traumausten hoito.

Potilasryhmäkohtaiset vaikuttavuustiedot trendit ja vertailu:

Kurkunpään syövän valtakunnallisessa selvityksessä Tyksin erityisvastuualueen hoitotulokset vastasivat hyvää kansallista tasoa.

Lisäksi valmistui tutkimus astmaa sairastavien lasten nenän tukkoisuudesta. Lue suomenkielinen tiivistelmä.

Muita meneillään olevia vertailevia tutkimuksia:

Nenänielusyöpä ja sen hoitotulokset Suomessa 1990–2009: linkki 2.

Plastiikkakirurgia

Plastiikkakirurgiasta tehtiin kliinistä tutkimusta seuraavista aiheista:

- Raajan lymfedeeman kirurginen hoito, josta valmistui väitöstutkimus mikrokirurgisista imusolmukesiirroista yläraajan lymfedeeman hoidossa
- Melanooman vartijasolmuketutkimus ja kirurginen hoito
- Magneettikuvaus rintasyövän primaaridiagnostiikassa
- Kroonisen haavan kirurginen hoito

Syöpäsairaudet

Syöpähoitojen jälkeen eloonjäämistä seurataan Suomen syöpärekisterissä. VSSHP:n tulokset ovat olleet kansallisen keskiarvon mukaisia.

Laatupoikkeamat

Hoitoon liittyvät infektiot

Hoitoon liittyvien infektioiden määrää ja tyyppiä seurataan SAI-rekisterin avulla. SAI-ilmoitusten perusteella infektioiden määrä vaihteli vastuualueittain 0,24–7,0 sataa hoitojaksoa kohti vuonna 2013. Poikkeuksellisesti vuodeosastolla AA5 todettiin viisi MRSA-tartuntaa. Asiaa selvitetään.

Muut laatuindikaattorit

- Potilaskorvauksien selvitys- ja vastinepyynnöt: 34 kappaletta
- T-ryhmän komplikaatiot: 1 sataa hoitojaksoa kohti
- Uusintaleikkaukset samalla hoitojaksolla: (tietoa ei saada)
- Paluu 30 vrk:n kuluessa hoitojakson päättymisestä: (tietoa ei saada)
- Hoitojaksokuolleisuus: 0,9 % (vakioimaton)